

ความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Need of Pursuing Master Degree in Recreation Tourism and Sport Management
Faculty of Education, Silpakorn University

Received: December 21, 2023

Revised: January 11, 2024

Accepted: February 15, 2024

โรม วงศ์ประเสริฐ และคณะ*

Rome Wongprasert, et al.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นและความสำคัญของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยใช้การวิจัยแบบผสานวิธี เชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิต นักศึกษาชั้นปีสุดท้าย (พ.ศ. 2564) ของหลักสูตรในสาขาวิชาพลศึกษา สุขศึกษา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬาหรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง และบุคลากรในสาขาวิชาดังกล่าวทั้งภาครัฐบาลและเอกชน จำนวน 282 คน และเพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูลผู้วิจัยจึงทำการเก็บสำรองข้อมูลเป็นจำนวน 311 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ สถิติเชิงพรรณนา เชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 9 คน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านนันทนาการ ด้านการท่องเที่ยวและด้านกีฬา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ประเด็นการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อ ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการศึกษาต่อเข้าหลักสูตรและความคิดเห็นต่อหลักสูตร มีความจำเป็นและความสำคัญของหลักสูตร ส่วนความคาดหวังของผู้สำเร็จในหลักสูตรควรมีจุดเด่น 3 ด้าน คือ ด้านองค์ความรู้นำไปสู่ PLO 1 ด้านทักษะหรือความชำนาญนำไปสู่ PLO 2 และด้านคุณลักษณะพิเศษนำไปสู่ PLO 3 และ PLO 4

คำสำคัญ : ความต้องการศึกษาต่อความจำเป็นและความสำคัญของหลักสูตร/ ความคาดหวังของผู้สำเร็จในหลักสูตร

*ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Assistant Professor Dr., Department of Education Foundation, Faculty of Education, Silpakorn University, Thailand

และคณะผู้ร่วมวิจัยได้แก่ 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรณ วิสา บุญมาก Assistant Professor Dr., Wanwisa Bunmank
2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิวัฒน์ บุญสม Assistant Professor Dr., Niwat Boonsom 3) อาจารย์ ดร. นรินทรา จันทสร Lecturer Dr., Narintra Chantasorn 4) อาจารย์ ดร. วิชิต อิมอารมย์ Lecturer Dr., Vichit Imarom และ 5) อาจารย์ อัยรัสต์ แกสมาน Lecturer Iyarush Kaesman

Corresponding Author E-mail Address: rome.wongprasert@gmail.com

Abstract

The purposes of this research were to Need of Pursuing a Master's Degree in Recreation Tourism and Sport Management Faculty of Education, Silpakorn University, and opinions related to the necessity and importance of curriculum. This research uses mixed methods research namely quantitative research with a sample group consisting of final-year students (academic year 2021) from programs related to Physical Education, Health Education, Recreation, or Sports Science, as well as personnel in the aforementioned fields from both the government and private sectors, a total of 282 samples. To prevent data loss, the researchers made a backup of the data consisting of 311 samples by using questionnaires analyzed using descriptive statistics. And qualitative research the key informant total 9 samples including qualified professionals in recreational, tourism, and sports fields. by using Group Discussion Issues analyzed by using content analysis. The results showed the need of Pursuing a Master's Degree in curriculum and related to the necessity and importance of this curriculum. Furthermore, curriculum expectations of the program should focus on three main aspects: knowledge leading to Program Learning Outcome (PLO) 1, skills or expertise leading to PLO 2, and special qualities leading to PLO 3 and PLO 4

Keywords : Need of Pursuing, The Necessity and Importance of Curriculum / Success's Expectations in Curriculum

บทนำ

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาที่ต่อเนื่องมาจากระดับมัธยมศึกษา โดยผู้เรียนจะเลือกศึกษาในสาขาที่ตนเองถนัดและสนใจอันเป็นการเพิ่มพูนปัญญาทางความคิดให้กับผู้เรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพตนเองและสังคมต่อไปเมื่อสำเร็จการศึกษา การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษายังสามารถแบ่งแยกขึ้นไปตามลำดับนั้นคือ การศึกษาในระดับปริญญาตรี (บัณฑิตศึกษา) การศึกษาในระดับปริญญาโท (มหาบัณฑิต) และการศึกษาในระดับปริญญาเอก (ดุษฎีบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศิลปากรเป็นมหาวิทยาลัยเก่าแก่แห่งหนึ่งในประเทศไทยมีการผลิตบัณฑิตทั้งสามลำดับตามที่กล่าวมา โดยที่มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพในหลักสูตร มีการศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ ซึ่งมีความคาดหวังเพื่อให้หลักสูตรสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนรวมถึงตลาดแรงงานในปัจจุบันและอนาคตโดยให้หลักสูตรมีศักยภาพอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงมีการปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ทันสมัยพร้อมกับมีการพัฒนาหลักสูตรใหม่ขึ้นมาเพื่อให้เป็นที่ต้องการของสังคมในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงของโลกในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรเป็นภาควิชาที่มีหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาและผลิตผู้เรียนทางด้านกีฬาและนันทนาการในปัจจุบันอยู่ 2 หลักสูตรคือหลักสูตร

.....

ในระดับปริญญาตรี (บัณฑิตศึกษา) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ดำเนินการเปิดสอนมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2549 โดยผู้เรียนจะศึกษาเรียนรู้ในขอบข่ายวิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพรวมถึงนันทนาการ และในระดับปริญญาเอก (ดุษฎีบัณฑิต) สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งดำเนินการเปิดสอนมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2563 โดยผู้เรียนจะศึกษาเรียนรู้ในขอบข่ายการจัดการกีฬา นันทนาการและการท่องเที่ยวขั้นสูง โดยที่ทั้งสองหลักสูตรจะพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องตอบสนองแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2565-2570) โดยมีเป้าประสงค์ ดังนี้ 1) ประชาชนทุกภาคส่วนมีความสนใจในการออกกำลังกายและเล่นกีฬา 2) นักกีฬาผู้แทนของประเทศไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาค ระดับทวีปและระดับโลก เพื่อสร้างความสมัครสมานสามัคคีและนำมาซึ่งความภูมิใจแก่คนในชาติ 3) อุตสาหกรรมการกีฬาของประเทศไทยสามารถช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของประเทศและมีการเติบโตต่อเนื่องยั่งยืน (Ministry of Tourism and Sports, 2023: 74) จากหลักสูตรในปัจจุบัน ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรยังไม่มีมีการพัฒนาการเรียนแบบต่อเนื่อง โดยปัจจุบันนี้มีการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี (บัณฑิตศึกษา) และการศึกษาในระดับปริญญาเอก (ดุษฎีบัณฑิต) เพียง 2 หลักสูตรเท่านั้น ยังขาดการศึกษาในระดับปริญญาโท (มหาบัณฑิต) สอดคล้องกับทฤษฎีของ อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) นักจิตวิทยาระดับโลก กล่าวว่า คนเรามีความปรารถนาและความต้องการที่จะเติมเต็มความสมบูรณ์ในชีวิต (Self-Actualized) กันทุกคน ซึ่งนับเป็นจุดสูงสุดของชีวิต โดยกว่าจะไปถึงจุดนั้นได้ก็จำเป็นต้องได้รับการเติมเต็มในขั้นต่าง ๆ ให้ได้ก่อน อ้างถึงใน ปรีดี นุกุลสมปรารถนา (Nukulsompradthana, 2020)

ดังนั้น เพื่อพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปตามบริบทของแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2565-2570) โดยเฉพาะเป้าประสงค์ข้อที่ 3) อุตสาหกรรมการกีฬาของประเทศไทยสามารถช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของประเทศและมีการเติบโตต่อเนื่องยั่งยืนแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564) โดยเฉพาะเป้าประสงค์ข้อที่ 2) บุคลากรนันทนาการ ได้แก่ ผู้นำนันทนาการและนักนันทนาการอาชีพได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีการผลิตบัณฑิตนันทนาการในสาขาต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2565-2570) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (Ministry of Tourism and Sports, 2023: 68) โดยเฉพาะเป้าประสงค์ข้อที่ 2) ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวระดับสูงขึ้น (โดยที่แนวทางที่ 2.1.3: พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยศิลปากรอยู่ในลำดับที่ 17 ในแผนงานพัฒนาเป้าประสงค์ข้อที่ 2) จึงมีความประสงค์จะจัดทำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา) ขึ้นมาโดยดำเนินการศึกษาความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการกีฬา นันทนาการและการท่องเที่ยว) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นและความสำคัญของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ คือ กลุ่มที่คาดหวังว่ามีความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้แก่ กลุ่มนิสิต นักศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปีสุดท้าย (พ.ศ. 2564) ของหลักสูตรในสาขาวิชาพลศึกษา สุขศึกษา นันทนาการและวิทยาศาสตร์การกีฬาหรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งรวมถึงบุคลากรในหน่วยงานพลศึกษา สุขศึกษา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬาและการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐบาลและเอกชนที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ซึ่งยึดตามพื้นที่ภูมิภาคตะวันตก 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม ราชบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม กาญจนบุรี เพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีจำนวนประชากร 957 คน (สำรวจ ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2564)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มที่คาดหวังว่ามีความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้แก่ กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปีสุดท้าย (พ.ศ. 2564) ของหลักสูตรในสาขาวิชาพลศึกษา สุขศึกษา นันทนาการและวิทยาศาสตร์การกีฬาหรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งรวมถึงบุคลากรในหน่วยงานพลศึกษา สุขศึกษา นันทนาการและวิทยาศาสตร์การกีฬาทั้งภาครัฐบาลและเอกชนที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ในพื้นที่ภูมิภาคตะวันตก 7 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม ราชบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม กาญจนบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ จากการสำรวจผู้วิจัยพบว่าสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรในพื้นที่ภูมิภาคตะวันตกมี 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม (มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์ และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม) จังหวัดราชบุรี (มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง) จังหวัดสมุทรสาคร (มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสมุทรสาคร) จังหวัดสุพรรณบุรี (มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุพรรณบุรี) จังหวัดกาญจนบุรี (มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี) และจังหวัดเพชรบุรี (มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี) รวม 6 จังหวัด ขนาดตัวอย่างจำนวน 282 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดโดยไม่ทราบจำนวนประชากรภายใต้ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ยอมให้มีความคลาดเคลื่อน $\pm$ ร้อยละ 5 (Yamane, 1973: 263) และเพื่อป้องกัน

.....
การสุ่มของข้อมูล ผู้วิจัยจึงทำการเก็บสำรองข้อมูลเป็นจำนวน 311 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบกำหนดโควตาตามจังหวัด 6 จังหวัด โดยการสุ่มแบบง่าย (Random Sampling) เก็บข้อมูลจังหวัดละ 52 คน และเพชรบุรี 51 คน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ คือ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีความชำนาญการ หรือเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องทางด้านนั้นทางการ ด้านการท่องเที่ยว และด้านกีฬา จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ด้านนั้นทางการจำนวน 4 คน ด้านการท่องเที่ยวจำนวน 2 คน และด้านการกีฬาจำนวน 3 ท่าน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบสอบถามความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการนั้นทางการ การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบเลือกตอบคำตอบเดียวและเติมคำตอบ

ตอนที่ 2 ความต้องการการศึกษาต่อ มีลักษณะแบบเลือกคำตอบเดียว หลายคำตอบและเติมคำตอบ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นและความสำคัญของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนั้นทางการ การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย บุญชม ศรีสะอาด (Srisaad, 1992: 175) ดังนี้

คะแนนค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.51 – 5.00	คือ	มีความจำเป็น/ความสำคัญมากที่สุด
-----------------------	-------------	-----	---------------------------------

คะแนนค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.51 – 4.50	คือ	มีความจำเป็น/ความสำคัญมาก
-----------------------	-------------	-----	---------------------------

คะแนนค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.51 – 3.50	คือ	มีความจำเป็น/ความสำคัญปานกลาง
-----------------------	-------------	-----	-------------------------------

คะแนนค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.51 – 2.50	คือ	มีความจำเป็น/ความสำคัญน้อย
-----------------------	-------------	-----	----------------------------

คะแนนค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.50	คือ	มีความจำเป็น/ความสำคัญที่ต่ำสุด
-----------------------	-------------	-----	---------------------------------

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ ข้อคำถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตรและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจความต้องการศึกษาต่อ คุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แล้วทำการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ

2. สร้างรายการข้อคำถามซึ่งมีลักษณะเป็นแบบเติมคำตอบ เลือกตอบแบบคำตอบเดียวหลายคำตอบ เขียนคำตอบและมาตรฐานประมาณค่าตามประเด็นที่กำหนดในแบบสำรวจ

3. ตรวจสอบเชิงเนื้อหา ความชัดเจนของข้อความถามและความครอบคลุมของตัวเลือกของแบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความชัดเจนของข้อความถามและความครอบคลุมของการกำหนดตัวเลือก ซึ่งประยุกต์แนวทางการพิจารณาตามดัชนี CVI กำหนดให้ค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปถือว่าข้อความถามมีความตรงเชิงเนื้อหา Shrock and Coscarelli, 2007 อ้างถึงใน กฤษฎากาญจน์ โตพิทักษ์ (Topitak, 2015: 112) ผลการตรวจสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.8 – 1.00 แบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจริงได้

4. ตรวจสอบความเที่ยงโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคในกรณีของแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า โดยนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ผลการตรวจสอบความเที่ยงมีค่าเท่ากับ 0.86 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับดี หมายถึง แบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจริงได้

2) ประเด็นสนทนากลุ่ม ประกอบไปด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาต่อและเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นและความสำคัญของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยว และกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ข้อคำถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ข้อคำถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตรและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจความต้องการศึกษาต่อ คุณลักษณะบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

2. สร้างประเด็นการสนทนากลุ่ม โดยข้อคำถามจะต้องครอบคลุม และตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา ถึงการเตรียมความพร้อมในการปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตรและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจความต้องการศึกษาต่อ คุณลักษณะบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

3. ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยดัชนี CVI (Content Validity Index : CVI) โดยผลการตรวจสอบ พบว่า ความตรงเชิงเนื้อหา มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.8 – 1.00 สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) แบบสอบถาม ผู้วิจัยประสานงานกับหน่วยงาน สถานศึกษาสำหรับเก็บข้อมูล โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ รายละเอียดของโครงการวิจัยและขอความร่วมมือ พร้อมทั้งส่งแบบสอบถามในรูปแบบ Google Form ตามสัดส่วนจำนวนของแต่ละจังหวัด เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนจากทุกจังหวัดแล้ว ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามสถิติ

2) ประเด็นสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการจัดสนทนากลุ่มเก็บข้อมูลแบบออนไลน์ โดยผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักในการศึกษาค้นคว้า โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ รายละเอียดของโครงการวิจัย และขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่มในรูปแบบออนไลน์ พร้อมทั้งชี้แจงวัน เวลา และลิงก์ (Link) ที่ใช้ในการสนทนากลุ่มให้ทราบ ดำเนินการสนทนากลุ่มตาม วัน เวลา ที่ได้นัดหมาย และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ด้วยสถิติพรรณนา ประกอบด้วย แจกแจงความถี่ ค่าร้อยละค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอด้วยตารางประกอบความเรียง
- 2) วิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. ศึกษาความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตารางที่ 1 แสดงความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม (n=311)

ข้อมูล	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
1. ความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร		
ต้องการศึกษาต่อ	182	58.52
ไม่ต้องการศึกษาต่อ	129	41.48
รวม	311	100
2. ระยะเวลาตัดสินใจเพื่อศึกษาต่อ		
ไม่ต้องการศึกษาต่อ	129	41.48
ใช้เวลาตัดสินใจทันที	23	12.64
ใช้เวลาตัดสินใจภายใน 1 ปี	41	22.53
ใช้เวลาตัดสินใจภายใน 2 ปี	24	13.18
อยู่ระหว่างการตัดสินใจ	94	51.65
รวม	311	100
3. ความต้องการแบบแผนการศึกษา		
ไม่ต้องการศึกษาต่อ	129	41.48
ทำวิทยานิพนธ์อย่างเดียว	42	23.08
ทำวิทยานิพนธ์และศึกษารายวิชา	140	76.92
รวม	311	100
4. รูปแบบช่วงเวลาการจัดการเรียนการสอน		
ไม่ต้องการศึกษาต่อ	129	41.48
ภาคปกติเต็มเวลาราชการ	50	27.48
ภาคปกติบางเวลาราชการตั้งแต่ 13.00 น.	28	15.38

ข้อมูล	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
ภาคปกติบางเวลาราชการตั้งแต่ 15.00 น.	10	5.49
ภาคพิเศษวันหยุดราชการตั้งแต่ 8.30-17.30 น.	94	51.65
รวม	311	100
5. ความต้องการด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน		
ไม่ต้องการศึกษาต่อ	129	41.48
บรรยาย/อภิปรายในชั้นเรียน	63	34.62
บรรยาย/อภิปรายในชั้นเรียนและเรียนผ่านสื่อออนไลน์	92	50.55
เรียนผ่านสื่อออนไลน์	27	14.83
รวม	311	100
6. ความต้องการด้านอาจารย์ผู้สอน		
ไม่ต้องการศึกษาต่อ	129	41.48
เชิญอาจารย์พิเศษที่มีชื่อเสียงในประเทศมาร่วมสอน/ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	106	58.24
เชิญอาจารย์พิเศษที่มีชื่อเสียงต่างประเทศมาร่วมสอน/ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	76	41.76
รวม	311	100
7. ความต้องการด้านการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนการสอน		
ไม่ต้องการศึกษาต่อ	129	41.48
ศึกษาดูงานภายในประเทศ	35	19.23
ศึกษาดูงานต่างประเทศ	15	8.24
ศึกษาดูงานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ	132	72.53
รวม	311	100
8. วิธีการสอบคัดเลือก		
ไม่ต้องการศึกษาต่อ	129	41.48
สอบสัมภาษณ์เพื่อประเมินพื้นฐานความรู้	59	32.48
สอบข้อเขียนเพื่อประเมินพื้นฐานความรู้	29	15.93
สอบข้อเขียนและสอบสัมภาษณ์	79	43.01
พิจารณาจากประสบการณ์	15	18.28
รวม	311	100
9. ความต้องการด้านงบประมาณการศึกษา		
ไม่ต้องการศึกษาต่อ	129	41.48

ข้อมูล	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
แบบเหมาจ่ายตลอดหลักสูตร	40	21.98
แบบเหมาจ่ายตลอดหลักสูตรโดยแบ่งจ่ายในแต่ละภาคการศึกษา	72	39.56
แบบคิดจากหน่วยกิตการลงทะเบียน	70	38.46
รวม	311	100
10. ความต้องการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย		
ไม่ต้องการศึกษาต่อ	129	41.48
ต้องการที่พักในราคานักศึกษา	23	12.64
ต้องการห้องทำงานพร้อมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต	7	3.85
ต้องการทุนสนับสนุนการวิจัย	54	29.67
ต้องการทุนการศึกษา	98	53.84
รวม	311	100

จากตารางที่ 1 แสดงความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า

ความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรฯ ส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อจำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 58.52 และไม่ต้องการศึกษาต่อจำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 41.48 ตามลำดับ

ระยะเวลาตัดสินใจเพื่อศึกษาต่อ ส่วนใหญ่อยู่ระหว่างการตัดสินใจ จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 51.65

ความต้องการแบบแผนการศึกษา ส่วนใหญ่ต้องการทำวิทยานิพนธ์และศึกษารายวิชา จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 76.92

รูปแบบช่วงเวลาการจัดการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ต้องการเรียนภาคพิเศษวันหยุดราชการตั้งแต่ 8.30-17.30 น. จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 51.65

ความต้องการด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ต้องการ บรรยาย/อภิปรายในชั้นเรียนและเรียนผ่านสื่อออนไลน์ จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 50.55

ความต้องการด้านอาจารย์ผู้สอน ส่วนใหญ่ต้องการเชิญอาจารย์พิเศษที่มีชื่อเสียงในประเทศมาร่วมสอน/เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 58.24

ความต้องการด้านการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ต้องการศึกษาดูงานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 72.53

วิธีการสอบคัดเลือก ส่วนใหญ่ต้องการสอบข้อเขียนและสอบสัมภาษณ์ จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 43.01

ความต้องการด้านงบประมาณการศึกษา ส่วนใหญ่ต้องการแบบเหมาจ่ายตลอดหลักสูตรโดยแบ่งจ่ายในแต่ละภาคการศึกษา จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 39.56

ความต้องการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่ต้องการทุนการศึกษา จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 53.84

2. ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นและความสำคัญของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 แสดงความคิดเห็นต่อหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (n=311)

รายการข้อคำถาม	ระดับความพึงพอใจ					N	M	SD	เกณฑ์ ภาพรวม
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)				
ความจำเป็นในการเปิดสอนหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร									
17.1 ไม่จำเป็นเพราะ หน่วยงานยังไม่ต้องการ ใช้บุคลากรในระดับนี้	35 (11.25)	89 (28.62)	120 (38.59)	47 (15.11)	20 (6.43)	311	3.23	1.05	ปานกลาง
17.2 ไม่จำเป็นเพราะมี สถาบันอื่นเปิดสอน	27 (8.68)	87 (27.97)	114 (36.66)	55 (17.68)	28 (9.00)	311	3.10	1.08	ปานกลาง
17.3 มีความจำเป็นเพื่อ พัฒนาบุคลากรในสาขานี้	93 (29.90)	134 (43.09)	75 (24.12)	8 (2.57)	1 (0.32)	311	4.00	0.82	มาก
17.4 มีความจำเป็นเพื่อ ตอบสนองความต้องการ ของหน่วยงาน	82 (26.37)	138 (44.37)	81 (26.05)	9 (2.89)	1 (0.32)	311	3.94	0.82	มาก
ความสำคัญในการเปิดสอนหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร									
18.1 เป็น การ พัฒนา ศักยภาพของผู้เรียน	111 (35.69)	157 (50.48)	40 (12.86)	3 (0.96)	0	311	4.21	0.69	มาก
18.2 ช่วยพัฒนางานใน หน่วยงานหรือองค์กร	104 (33.44)	161 (51.77)	43 (13.83)	3 (0.96)	0	311	4.18	0.69	มาก
18.3 ช่วยพัฒนากีฬา นันทนาการและการ ท่องเที่ยวในสังคมและ ประเทศไทย	123 (39.55)	142 (45.66)	43 (13.83)	3 (0.96)	0	311	4.24	0.72	มาก
18.4 ช่วยพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของผู้เรียน	117 (37.62)	148 (47.59)	41 (13.18)	5 (1.61)	0	311	4.21	0.73	มาก

.....
จากตารางที่ 2 แสดงความคิดเห็นต่อหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า

ความจำเป็นในการเปิดสอนหลักสูตรฯ ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่า หลักสูตรมีความจำเป็นเพื่อพัฒนาบุคลากรในสาขานี้ มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ($M= 4.00$, $S.D.= 0.82$) อยู่ในเกณฑ์มาก

ความสำคัญในการเปิดสอนหลักสูตรฯ ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่า หลักสูตรช่วยพัฒนากีฬา นันทนาการ และการท่องเที่ยวในสังคมและประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ($M= 4.24$, $S.D.= 0.72$) อยู่ในเกณฑ์มาก

ทั้งนี้จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถามสามารถวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ สรุปได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะด้านหลักสูตร พบว่า ต้องการให้หลักสูตรมีการคัดเลือกรายวิชาที่เล็งเห็นว่ามี ความจำเป็น และมีความเกี่ยวข้องกับหลักสูตร ที่นักศึกษาสามารถนำไปปรับใช้ได้ทุกแขนงอาชีพ เนื้อหาจะต้องมีความทันสมัย เข้ากับยุคปัจจุบัน เสนอให้เพิ่มการเรียนการสอนนอกสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา
2. ข้อเสนอแนะด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า บุคลากรหรืออาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชา ควรมีความรู้ความเชี่ยวชาญในรายวิชาที่สอน ควรเชิญบุคลากรภายนอกที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในรายวิชานั้น ๆ มาร่วมสอนด้วย จัดการแลกเปลี่ยนความรู้กับองค์กรภายนอก เน้นเชิงปฏิบัติการ ประสบการณ์ และทฤษฎี ที่เชื่อมโยงนำไปใช้ได้จริง เพื่อที่จะสามารถมองเห็นความเป็นไปได้ในการพัฒนาองค์กร
3. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ พบว่า เสนอให้เพิ่มทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาที่ตั้งใจเรียนแต่ขาดทุนทรัพย์

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1. ด้านองค์ความรู้

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ควรจะสร้างหลักสูตรตามรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา 5 ข้อ ได้แก่ 1) เน้นคุณธรรมจริยธรรมทัศนคติมีเหตุผล ทางด้านการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา 2) รู้ลึกซึ้งในศาสตร์ทางด้านการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬาอย่างชัดเจนและสามารถประยุกต์ในการวิจัยได้ 3) มีทักษะแก้ไขปัญหาเฉพาะอย่างได้ดี รู้วิเคราะห์ รัฐบาลการ เน้นทางด้านการปฏิบัติและเน้นการเป็นผู้นำ มีทักษะทางด้านการวิจัยการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา 4) มีความคิดสร้างสรรค์ทางด้านการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬาและ 5) สามารถวิเคราะห์ และมีความชำนาญทางด้านสารสนเทศ หลักสูตรควรเน้นทักษะเฉพาะกลุ่มตลาดแรงงานที่ตรงตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาของผู้เรียน สามารถเปิดรับผู้เรียนที่จบปริญญาตรีจากทุกสาขาวิชาได้ และบัณฑิตที่จบการศึกษาควรมีความรู้ทางด้านการบริหารจัดการ มีความชำนาญในการใช้เทคโนโลยี มีความเชี่ยวชาญทางด้านสารสนเทศ มีทักษะการบริหารจัดการโครงการต่าง ๆ การสร้างเครือข่าย (Connection) กับองค์กรทางด้านจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อต่อยอดไปยังอุตสาหกรรมทางการกีฬาต่อไปรวมทั้งบัณฑิตจะต้องมีบุคลิกภาพที่ดี มีสภาวะการเป็นผู้นำ มีคุณธรรม จริยธรรม

2. ด้านทักษะหรือความชำนาญ

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า บัณฑิตจะต้องมีความรู้ความสามารถที่เชี่ยวชาญที่ตอบสนองตามความต้องการของตลาดแรงงาน เช่น หากเป็นเรื่องของกีฬา ควรมองกลุ่มเป้าหมายจากการกีฬาแห่งประเทศไทย (กกท.) หรือกรมพลศึกษาเป็นหลักเพราะเป็นองค์กรหลักในประเทศที่บริหารจัดการเกี่ยวกับการกีฬาโดยตรง มีวุฒิภาวะทางด้านการคิด วิเคราะห์ แยกแยะรวมทั้งมีปฏิภาณไหวพริบในการทำงาน สามารถแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ดีเมื่อประสบกับปัญหา มีทักษะทางด้านการบริการ ทักษะทางด้านการสื่อสารเช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีนและทักษะในการใช้การสื่อสารได้เป็นอย่างดี อีกทั้งมีความเชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยี เพราะในปัจจุบันความเชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีเป็นทักษะที่สำคัญเป็นอย่างมากในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน

3. ด้านคุณลักษณะพิเศษ

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า คุณลักษณะพิเศษของหลักสูตรควรจะศึกษาบริบทของอุตสาหกรรมการศึกษาในแต่ละองค์กรว่ามีบริบทอย่างไร ศึกษาตลาดแรงงานว่าต้องการอะไรบ้าง จะต้องให้ความรู้ที่ลึกซึ้งและจะต้องเป็นความรู้ที่ทันสมัยตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางด้านการกีฬา สื่อในการเรียนการสอนต้องทันสมัยอยู่เสมอเพื่อให้บัณฑิตนำไปปรับใช้ได้จริงตามสถานการณ์ในปัจจุบันและควรสร้างบัณฑิตที่มีความเป็นเอกลักษณ์ในการพัฒนางานวิจัย โดยจะต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนและสอดคล้องกับเรื่องที่เรียน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในองค์กร ตามบริบทของผู้เรียนได้ ไม่ควรจะมีการทำวิจัยที่ไม่สามารถนำเอาผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ มหาบัณฑิตควรมีตัวตนหรือสร้างอัตลักษณ์ของตนเองในทางสายวิชาชีพทางด้านการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา มีความสามารถในการสร้างสรรค์พัฒนานวัตกรรมรวมถึงเทคโนโลยี รู้จักการปรับตัวในการทำงานมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความคิดริเริ่มในการดำเนินการต่อแผนงานในองค์กรของบัณฑิต ซึ่งแสดงให้เห็นถึงภาวะของการเป็นผู้นำและต้องการให้มีสาขาที่มีการจัดสอนเนื้อหาพิเศษที่ทางมหาวิทยาลัยไม่ได้สอนหรือเป็นสิ่งที่นอกเหนือจากตำรา เช่น ด้านจิตสำนึกมีจิตสาธารณะมีคุณธรรมของผู้ประกอบกิจการ โดยหลักสูตรสามารถทำการสอดแทรกเข้าไปในการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 3 แสดงผลการสนทนากลุ่มจากผู้มีส่วนได้เสีย นำไปสู่ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs)

รายการ	ผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group)	ลำดับที่ PLOs	ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง ของหลักสูตร (PLOs)
1	ด้านองค์ความรู้ 1) เน้นความรู้และคุณธรรมจริยธรรมที่คนควรมีเหตุผลทางด้านการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา 2) รู้ลึกซึ้งในศาสตร์ทางด้านการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬาอย่างชัดเจน และสามารถประยุกต์	PLO1	อธิบายองค์ความรู้ด้านการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา

รายการ	ผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group)	ลำดับที่ PLOs	ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง ของหลักสูตร (PLOs)
	<p>ในการวิจัยได้</p> <p>3) มีทักษะแก้ไขปัญหาเฉพาะอย่างได้ดี รู้วิเคราะห์ รู้บูรณาการ มีทักษะทางการจัดการจัดการนั้นหนนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา</p> <p>4) มีความคิดสร้างสรรค์ทางการจัดการนั้นหนนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา</p> <p>5) สามารถวิเคราะห์ และมีความชำนาญทางด้านสารสนเทศ</p> <p>6) หลักสูตรควรเน้นทางการเป็นผู้นำ</p>		
2	<p>ด้านทักษะหรือความชำนาญ</p> <p>1) มีความรู้ ความสามารถที่เชี่ยวชาญวิเคราะห์เพื่อตอบสนองตามความต้องการของตลาดแรงงาน</p> <p>2) มีอัตลักษณ์ของตนเองในทางสายวิชาชีพทางการจัดการนั้นหนนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา มีความสามารถในการสร้างสรรค์พัฒนานวัตกรรมและประยุกต์ใช้ร่วมไปถึงการใช้ภาษาสื่อสารและเทคโนโลยี ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในท้องถิ่นหรือองค์กรของมหาวิทยาลัย</p>	PLO2	สามารถวิเคราะห์ ประยุกต์ใช้ความรู้ด้านการจัดการนั้นหนนาการ การท่องเที่ยวและกีฬาเพื่อให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม
3	<p>ด้านคุณลักษณะพิเศษ</p> <p>1) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการดำเนินการต่อแผนงานซึ่งแสดงให้เห็นถึงภาวะของการเป็นผู้นำ</p> <p>2) มีความสามารถในการสร้างสรรค์พัฒนานวัตกรรมวมไปถึงเทคโนโลยี ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในท้องถิ่น</p> <p>3) เป็นผู้รู้จักการปรับตัวในการทำงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้</p>	<p>PLO3</p> <p>PLO4</p>	<p>สร้างสรรค์นวัตกรรม และงานวิจัยในวิชาชีพไปขับเคลื่อนในการพัฒนาสังคมและประเทศไทย</p> <p>มีจรรยาบรรณและความเป็นผู้นำในวิชาชีพ</p>

จากตารางที่ 3 แสดงผลการสนทนากลุ่มจากผู้มีส่วนได้เสีย นำไปสู่ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (Program Learning Outcomers: PLOs) พบว่า

การสนทนากลุ่มในด้านองค์ความรู้การจัดการนั้นหนนาการ การท่องเที่ยวและกีฬาสอดคล้องกับ PLO1 ซึ่งอธิบายองค์ความรู้ด้านการจัดการนั้นหนนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา

การสนทนากลุ่มในด้านทักษะหรือความชำนาญด้านองค์ความรู้การจัดการนั้นหนนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา สอดคล้องกับ PLO2 สามารถวิเคราะห์ ประยุกต์ใช้ความรู้ด้านการจัดการนั้นหนนาการ การท่องเที่ยวและกีฬาเพื่อให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม

.....
การสนทนากลุ่มในด้านคุณลักษณะพิเศษด้านองค์ความรู้การจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา สอดคล้องกับ PLO3 สร้างสรรค์นวัตกรรมและงานวิจัยในวิชาชีพไปขับเคลื่อนในการพัฒนาสังคมและประเทศ ไทยนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ PLO4 มีจรรยาบรรณและความเป็นผู้นำในวิชาชีพ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ศึกษาความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

จากการเก็บรวบรวมแบบสอบถามจำนวน 311 คน พบว่าส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร คิดเป็นร้อยละ 58.52 และอยู่ระหว่างการตัดสินใจ คิดเป็นร้อยละ 51.65 สอดคล้องกับแนวคิดความต้องการของ Maslow, 1970 อ้างถึงใน ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ ออยุธยา (Ladawan Na Ayutthaya, 2008: 78) เชื่อว่า มนุษย์ทุกคนจำเป็นต้องเผชิญกับความต้องการสิ่งต่าง ๆ ตลอดเวลา Maslow เป็นแนวคิดที่แสดงให้เห็นว่า มนุษย์แต่ละคนจะมีความต้องการหลาย ๆ อย่างอยู่ในตัว ได้แก่ อาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย ทรัพย์สิน เงิน เพื่อน ครอบครัว ความรัก ความอบอุ่น การศึกษา ทักษะ ความรู้ และอำนาจ การยกย่อง ยอมรับนับถือ ชื่อเสียง เกียรติยศ และในขณะหนึ่งจะมีความต้องการอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีลักษณะเด่นที่สุดเกิดขึ้น ซึ่งความต้องการที่เป็นลักษณะเด่นนี้จะเป็นแรงกระตุ้นหรือผลักดันให้ต้องพยายามหาวิธีการที่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้ได้สิ่งนั้น อีกทั้งสอดคล้องกับการศึกษาของ Morstain and Smart อ้างถึงใน ทศนีย์ ชาติไทย (Chatthai, 2012: 124) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “แรงจูงใจในการศึกษาต่อของผู้ใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกา” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อของผู้ใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกามี 6 ด้าน คือ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านความคาดหวังจากภายนอก ด้านสวัสดิภาพทางสังคม ด้านความก้าวหน้าในวิชาชีพ ด้านการหลบเลี่ยงการกระตุ้นและด้านความสนใจในการเรียนรู้

2. ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นและความสำคัญของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม

1) ความจำเป็นในการเปิดสอนหลักสูตรฯ ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่า หลักสูตรมีความจำเป็นเพื่อพัฒนาบุคลากรในสาขานี้ มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ($M = 4.00$, $S.D. = 0.82$) อยู่ในเกณฑ์มาก สอดคล้องกับ วันเพ็ญ ศรีแก้ว (Srikaew, 2009: 89) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความเจริญให้กับองค์กร เพราะการดำเนินงานขององค์กรจำเป็นต้องอาศัยบุคลากรในการทำงานเป็นหลัก ไม่ว่าองค์กรนั้นจะนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้แต่ยังต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการใช้เครื่องมือที่นำมาดูแลควบคุม จึงทำให้การทำงานสามารถเดินต่อไปอย่างไม่มีปัญหา ด้วยเหตุนี้องค์กรจึงต้องให้ความสำคัญต่อบุคลากรเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับ สุจิตรา ธนानันท์ (Thananan, 2011: 56) กล่าวว่า

.....

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขันและความอยู่รอดขององค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้สภาพแวดล้อมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา แต่ผลกระทบต่างได้รับผลกระทบจากการเข้ามาของคู่แข่งรายใหม่ การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของลูกค้า และความต้องการของแรงงานไม่มากนักน้อย สามารถอธิบายได้ว่าคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรได้คำนึงถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพ อันนำไปสู่สร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กร จึงได้ต้องการพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬาที่กำลังเป็นศาสตร์สาขาเกี่ยวข้องกับการจัดการ การท่องเที่ยวและด้านกีฬาที่เป็นอุตสาหกรรมสำคัญที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบัน

2) ความสำคัญในการเปิดสอนหลักสูตรฯ ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่า หลักสูตรช่วยพัฒนากีฬานันทนาการและการท่องเที่ยวในสังคมและประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ($M = 4.24$, $S.D. = 0.72$) อยู่ในเกณฑ์มาก สอดคล้องกับ (Mishra and Bhaskar, 2010: 344-359) กล่าวว่า เนื่องจากสิ่งแวดล้อมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและหลากหลาย เป็นเหตุให้องค์กรต้องมีการปรับตัวด้วยการนำความรู้ด้านต่าง ๆ มาพัฒนาศักยภาพขององค์กร การเรียนรู้เป็นแนวทางสำคัญที่ทำให้พนักงานในองค์กรมีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ทันทีและมีประสิทธิภาพเมื่อทำงานในองค์กร (Employability) ซึ่งจะทำให้พนักงานเป็นผู้เรียนรู้และเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน เมื่อชีวิตการทำงานได้ดำเนินต่อไปอย่างต่อเนื่อง สิ่งสำคัญที่ทำให้องค์กรมีความได้เปรียบในการแข่งขันและสามารถแข่งขันได้มากขึ้นในระดับโลกก็คือการเรียนรู้ (Learning)

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1. ด้านองค์ความรู้

จากข้อสรุป ควรจะสร้างหลักสูตรตามรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา 5 ข้อ ได้แก่ 1) เน้นคุณธรรมจริยธรรมทัศนคติมีเหตุมีผล ทางด้านการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา 2) รู้ลึกซึ่งในศาสตร์ทางด้านการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬาอย่างชัดเจนและสามารถประยุกต์ในการวิจัยได้ 3) มีทักษะแก้ไขปัญหาเฉพาะอย่างได้ดี รู้วิเคราะห์ รู้บูรณาการ เน้นทางด้านการปฏิบัติและเน้นการเป็นผู้นำ มีทักษะทางด้านการวิจัยการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา 4) มีความคิดสร้างสรรค์ทางด้านการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬาและ 5) สามารถวิเคราะห์ และมีความชำนาญทางด้านสารสนเทศ หลักสูตรควรเน้นทักษะเฉพาะกลุ่มตลาดแรงงานที่ตรงตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ วิทยา พัฒนเมธาดา (Pattanamethada, 2017) ได้กล่าวถึงการพัฒนางานองค์ความรู้ใหม่สู่ปัญญาวิวัฒน์ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่หลากหลาย (Transactional Approach) ผลการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์และวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างยิ่งและรวดเร็ว ผู้วิจัยสามารถอธิบายได้ว่าเนื้อหาการสอนจะต้องเป็นความรู้ระดับเข้มข้นที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเชี่ยวชาญในศาสตร์ทั้ง 3 ด้าน และสามารถบูรณาการทั้ง 3 ศาสตร์สู่การขับเคลื่อนแผนการพัฒนาเศรษฐกิจได้ ซึ่งการเชิญอาจารย์พิเศษจากภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญโดยตรงกับเนื้อหาการเรียนการสอนมาบรรยายร่วมด้วยจะทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจบริบทของเนื้อหาที่

.....
ชัดเจนมากยิ่งขึ้นจากผู้ที่มีประสบการณ์จริง เน้นทักษะเฉพาะกลุ่มตลาดแรงงานที่ตรงตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาของผู้เรียน

2. ด้านทักษะหรือความชำนาญ

จากข้อสรุปบัณฑิตจะต้องมีความรู้ความสามารถที่เชี่ยวชาญที่ตอบสนองตามความต้องการของตลาดแรงงาน สามารถแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ดีเมื่อประสบกับปัญหา อีกทั้งสอดคล้องกับ (Van Noy and Cleary, 2017) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การปรับการศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพราะอิทธิพลของปัจจัยภายนอกที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ยังสอดคล้องกับ Onday, 2019 อ้างถึงใน ณรงค์เกียรติคุณวงศ์ และเพ็ญณี แนนรท (Kiettikunwong and Narot, 2021: 453-467) ได้ถอดบทเรียนจากประเทศญี่ปุ่น กล่าวคือ ประเทศญี่ปุ่นจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงจึงเกิดการพลิกโฉมการศึกษาของประเทศเพื่อที่จะตอบสนองต่อการขยายตัวของตลาดแรงงานสำหรับเศรษฐกิจใหม่ตามแนวนโยบายสังคม 5.0 โดยที่ปรับเปลี่ยนระบบการศึกษาที่ใช้วิธีการทดสอบเพื่อวัดความจำเป็นหลัก และแทนที่ด้วยระบบการเรียนรู้ที่คิดริเริ่ม และสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น ดังนั้นจากการศึกษาการถอดบทเรียนการศึกษาของญี่ปุ่นทำให้ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นที่การพัฒนาหลักสูตรจะต้องคำนึงถึงความต้องการของตลาดแรงงานที่คาดหวังในตัวของผู้บัณฑิตที่ควรจะมีและมีความพร้อมต่อการทำงานรวมถึงมีการชี้แนะให้มีการศึกษาเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติจริงจากสถานประกอบการโดยตรงเน้นด้านการปฏิบัติและพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำ และผู้เรียนจะต้องนำองค์ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้อย่างชำนาญทั้งในงานส่วนขององค์กรภาครัฐและเอกชน

3. ด้านคุณลักษณะพิเศษ

จากข้อสรุป มหาบัณฑิตควรมีตัวตนหรือสร้างอัตลักษณ์ของตนเองในทางสายวิชาชีพทางด้านการจัดการนั้นธนาคาร การท่องเที่ยวและกีฬา มีความสามารถในการสร้างสรรค์พัฒนานวัตกรรมรวมถึงเทคโนโลยี รู้จักการปรับตัวในการทำงานมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งแสดงให้เห็นถึงภาวะของการเป็นผู้นำ สอดคล้องกับการถอดบทเรียนจากประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์-มีมาตรการการปรับการศึกษาสิงคโปร์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานสำหรับเศรษฐกิจใหม่ที่เน้นเทคโนโลยีและดิจิทัลตามยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจของสิงคโปร์ ทั้งนี้มหาวิทยาลัย สถาบันอาชีวศึกษา และสถาบันฝึกอบรมภาคเอกชนในสิงคโปร์ มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพแรงงานให้สอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจในอนาคต รวมถึงสอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจ Tan, J. P.L. et al., 2017; กระทรวงเศรษฐกิจ การค้าและอุตสาหกรรม Ministry of Trade and Industry, 2021 อ้างถึงใน ณรงค์ เกียรติคุณวงศ์ และเพ็ญณี แนนรท (Kiettikunwong and Narot, 2021: 453-467) จากการถอดบทเรียนของประเทศสิงคโปร์ทำให้ผู้วิจัย เห็นถึงประเด็นที่จะต้องเน้นองค์ความรู้ให้กับผู้เรียนนั่นก็คือ การเน้นเพิ่มทักษะเรื่องของเทคโนโลยีควบคู่ไปกับการจัดการนั้นธนาคาร การท่องเที่ยวและกีฬา เพราะเป็นปัจจุบันเป็นยุคของเทคโนโลยีและดิจิทัล และจะเป็นสิ่งที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจทางด้านการจัดการ นั้นธนาคาร การท่องเที่ยวและกีฬาของประเทศสู่ทั่วโลก รวมไปถึงบัณฑิตจะต้องมี

.....
บุคลิกภาพที่ดีมี มีสภาวะการเป็นผู้นำ มีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิภาวะทางด้านการคิด วิเคราะห์ แยกแยะ รวมทั้ง
มีปฏิภาณไหวพริบในการทำงาน สามารถแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ดีเมื่อประสบกับปัญหา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการติดตามผลเมื่อเปิดสอนหลักสูตรไปแล้วว่าประสบปัญหาอะไรหรือไม่
2. ควรมีการติดตามผลเมื่อเปิดสอนหลักสูตรไปแล้วว่า หลักสูตรตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนหรือไม่ อย่างไร ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างทันทั่วทั้ง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยว และกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร อยู่เป็นระยะ เพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

References

- Chatthai, T. (2012). **Motivation and Needs for Pursuing Graduate Studies Dhurakij Pundit University**. College of Education Research Report Dhurakij Pundit University. (in Thai)
- Kiettikunwong, N. and Narot, P. (2021). “Guidelines for Aligning Thai Education to Labor Market Needs for the New Economy: a Framework Proposal”. **Journal of Social Science and Buddhist Anthropology** 6(11): 453-467. (in Thai)
- Mishra, B. and Bhaskar, A. (2010). “Knowledge Management Process in Two Learning Organizations”. **Journal of Knowledge Management** 15(2): 344-359.
- Ministry of Tourism and Sports. (2023). **National Tourism Development Plan No. 3 (2022-2027)**. [Online]. Retrieved March 13, 2023, from <https://ratchakitcha.soc.go.th/documents/140D070S0000000003900.pdf>. (in Thai)
- Ministry of Tourism and Sports. (2023). **National Sports Development Plan No. 7 (2022-2027)**. [Online]. Retrieved March 13, 2023, from https://secretary.mots.go.th/ewtadmin/ewt/secretary/download/article/article_20230525135055.pdf. (in Thai)
- Nukulompradthana, P. (2020). **Hierarchy of Needs**. [Online]. Retrieved March 19, 2021, from <https://www.popticles.com/business/hierarchy-of-needs/>. (in Thai)
- Pattanamethada, W. (2017). Learning Management (Learning Management). [Online]. Retrieved March 6, 2022, from <http://popticles.com>. (in Thai)
- Srisaad, B. (1992). **Basic Research**. Bangkok: Suviriyasan Company Limited. (in Thai)

-
- Srikaew, W. (2009). Development of the Potential in Job Performance of Agricultural Extension Officers in Chiang Mai Province. Master of Science Program in Environmental Science Faculty of Science. (in Thai)
- Topitak, K. (2015). **Social Science Research Methods**. Songkhla : Reanthong Printing. (in Thai)
- Thananan, S. (2011). **Human Resource Development**. (6th printing). Bangkok: TPN Press. (in Thai)
- Van Noy, M. and Cleary, J. (2017). **Aligning Higher Education and the Labor Market: Guiding Principles and Open Questions** (pp.1-5). New Jersey: Rutgers University.
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. (3rd ed). New York :Harper and Row Publication.